

ЧАЛАВЕК З КЕМЕРАВА

На днях мне прысніўся страшны сон. Быццам бы здымаю інтэрв'ю з дыктафона. Раптам чую гук пажарнай сігналізацыі. Спачатку падумала: проста, як звычайна, правяраюць, ці працуе сістэма. Але, калі пранізлівы гук не знік і праз 10 хвілін, у распачы выбегла на калідор. Кінулася да аднаго аварыйнага выхаду — заблакаваны, да другога — таксама. Нечакана гукі пажарнай сігналізацыі змяніліся на голас Барыса Грабеншчыкова: «Я пазвоўніў сваёй маме, / І мама была права — / Она сказала: «Немедля звони / Человеку из Кемерова».

Гэтая песня гучыць у маёй галаве з 25 сакавіка. З таго самага дня, калі ў Кемераўскім гандлёвым цэнтры здарылася трагедыя. Самае жахлівае ў ёй — гэта дзіцячыя званкі...

У той дзень Аляксандр Лілевяль прывёў у «Зімнюю вішню» трох сваіх дачушак (малодшай было пяць гадоў, старэйшым па 11) на мультфільм «Шэрлак Гномс». Набыў ім папкорн і праводзіў у глядзельную залу. А сам спусціўся з 4-га паверха на першы — чакаць канца сеанса. Трывожны званок ад дачкі атрымаў праз паўтары гадзіны... Дзяўчынка сказала тату, што дзверы кіназалы зачыненыя, няма чым дыхаць, шмат дыму. Мужчына, не раздумаўчы, кінуўся на дапамогу. Але, надыхаўшыся чадным газам, ледзь не страціў прытомнасць. А дачка ўсё тэлефанавала тату... Гэта гісторыя толькі адной сям'і. Пажар у Кемераве закрануў больш за паўсотні.

Амаль адразу пасля трагедыі ў сацыяльных сетках з'явіліся пароды для бацькоў: «Пажар у Кемераве! Навучыце сваіх дзяцей!» «Паспрабавала расказаць Улі пра тэхніку бяспекі падчас пажару, — дзеліцца знаёмай, — у прыватнасці, пра неабходнасць пасікаць на шалік ці іншы прадмет адзення. А яна кажа: «Фу, уяві, мы сабраліся на дзень нараджэння, я надзела прыгожую сукенку, прыйшла ў забавляльны цэнтр, а там пажар. Як я пасікаю на сукенку, а потым пайду на дзень нараджэння?» Малеча яшчэ не можа зразумець, што дзень нараджэння можа і не настаць...»

Сапраўды, у пяцігадовым узросце дзіця не ўсё можа зразумець. Але тым не менш расказаць пра бяспеку трэба. Прычым, і ў тры годзікі, і ў пяць, і ў 25. Першае правіла выхаду з задымленага памяшкання — што трэба дыхаць праз мокрую тканіну — павінен ведаць кожны чалавек. Але ж вады з сабой можа не аказацца... Можна таксама пагуляць з дзецьмі ў «Знайдзі выхад». Прыходзячы ў любы будынак, першай справай глядзіце, куды б вы пабеглі ў выпадку пажару.

...Хоць, дай божа, каб гэтыя веды ніколі не спатрэбіліся.

А вось гэта ўжо залежыць выключна ад нас, дарослых. Пасля трагедыі ў Кемераве кожны павінен зазірнуць у сябе. І задаць сабе пытанне: што асабіста я магу зрабіць, каб падобнае не паўтарылася?

Калі вы вырашылі адкрыць гандлёвы цэнтр, у першую чаргу думайце не пра прыбытак, а пра бяспеку людзей, якія давяраюць вам сваё жыццё. Калі вы інжынер па тэхніцы бяспекі, то праводзьце рэальныя інструктажы, курсы эвакуацыі разам з МЧС. А не проста, як у нас гэта часта бывае, прыносьце журнал на подпіс. І прадмет АБЖ у школах павінен быць не дзеля галачкі. І калі кожны будзе адказна ставіцца да сваіх абавязкаў, то верагоднасць трагедыі, хочацца верыць, знізіцца да мінімуму.

«Як жа можна было выключыць пажарную сігналізацыю? Як можна было замкнуць дзверы кіназалы? (І куды падзеўся дарослы чалавек з ключом?)» І такіх ЯК чую вельмі шмат апошнімі днямі ад самых розных людзей. Але самае галоўнае пытанне, якое зараз стаіць перад грамадствам: як «разблакаваць» дзверы адказнасці, перастаць спадзявацца на «ўдачу» і «пранясе»?

Надзея ДРЫНДРОЖЫК.

■ Чым багатыя?

СЕЗОНЫ ВЕРЫ,

АБО Ў ШАФЕ З АДЗЕННЯМ — УСЁ ЖЫЦЦЁ

Фота Таццяны ТКАЧУВАЙ.

Вера ў плюшавым паліто, якое яна «дастала» па знаёмстве ў краме ў сябе на Валожыншчыне. На ёй хустка з кветкамі, якая называецца шаліноўка. Менавіта гэтая хустка была на Веры, калі яна пазнаёмілася з будучым мужам Сяргеем.

Першага студзеня Веры Перапечы споўніўся 91 год. Усё сваё жыццё яна пражыла ў Валожыне. Выйшла замуж, нарадзіла траіх дзяцей, працавала, гадала ўнукаў. Вера не баіцца старасці і ўспрымае яе як апошні сезон, апошні жыццёвы

этап. Яна любіць прыхарошвацца. У шафе з адзеннем — усё яе жыццё. З кожнай сукенкай звязана свая гісторыя, свой успамін.

(Заканчэнне на 5-й стар. «СГ».)

■ Прыклад для пераймання

ФІРМЕННЫ І БУЛЁН ЗАМЕСТ ФАСТ-ФУДУ

У маім маленстве дзеці звычайна прасілі ў бацькоў купіць што-небудзь салодзенькае. Таму вельмі здзівілася, калі днямі ў краме пачула плач школьніка, які адмаўляўся ісці дадому без... сасісак.

— Я сваім дзецям ніколі не купляю сасіскі, — рэагуе на маю рэпліку Ксенія Вяцкая. — У іх складзе таксама ёсць цукар і мноства іншых таксічных рэчываў. Больш за тое, сасіскі не даюць дзіцячаму арганізму нічога карыснага, толькі забіваюць страўнік, як папера, і выклікаюць прывыканне...

Пасля гэтых слоў фуд-коўч просіць дзевяцікласнікаў пералічыць свае любімыя прадукты, якія змяшчаюць цукар. «Булачкі, цукеркі, газіроўка...» У гэты момант

Ксенія дае з заплечніка шалі, чарку, цукар і паўлітровую бутэлку папулярнага сярод моладзі газіраванага напітку. І прапануе правесці эксперымент. Дапамагчы выклікаецца малады чалавек з апошняй парты. Ксенія просіць яго прачытаць на этикетцы склад напітку. Шляхам нескладаных падлікаў высвятляем, што ў адной бутэльніцы на 500 мл змяшчаецца аж 50 (!) грамаў цукру.

Каб наглядна ўявіць, колькі гэта, Ксенія прапануе свайму памочніку адсыпаць у чарку 50 грамаў цукру. Для дакладнасці карыстаюцца шалямі. Потым такі ж эксперымент правялі з маленькім пачкам дзіцячага соку. Аказваецца ў яго складзе аж 20 грамаў цукру. І гэта пры тым, што сутачная норма для дарослага чалавека — усяго толькі 6 грамаў.

Фота Сяргея НІКАНОВІЧА.

— Таму наталіць смагу старайцеся чыстай вадой, а не цукрам, — раіць Ксенія і робіць некалькі глытоў вады з бутэлекі, якую заўсёды носіць з сабой.

— А я як піў газіроўку, так і буду піць, бо яна мне вельмі падабаецца, — данеслася з апошняй парты.

(Заканчэнне на 2-й стар. «СГ».)

Фуд-коўч і аўтар праекта «Мама ежа» Ксенія ВЯЦКАЯ правяла незвычайны ўрок у сталічнай гімназіі № 23